

Kaz Dağında Sarı Kız Efsanesi Hakkında

Gıyas Yetkin tarafından yazıldı.

İlginizi çekeceğine inandığımız ve kolay kolay bulunması mümkün olmayan bu yazı Gıyas Yetkin'in 1939'da Balıkesir'de yayınlanmış EDREMİT adlı kitabının 74-78 inci sayfalarından alınmıştır.

Kaz Dağı:

Edremit'in şimali garbisinde ve Ağunya'dan başlayarak Behram hatta baba burnunda nihayetlenen bir silsilenin en yüksek kısmıdır.

En yüksek tepesi eski adıyle (Gargaros) resmi adıyle (Kartal Tepe) mahalli tabirle (Baba Tepe) dir.

İkinci derecede yüksek olan yer meşhur Sarı Kız tepesidir. Eski ismi (İda)dır. Bu dağın Kaz Dağı adını almasında bu tepe hakkında efsaneler başlıca amil olmuştur.

Üçüncü derecede yüksek olan da (Bakla Tepe)dir buna yassı bağ da denilir. Emsalsiz güzelliklerle dolu olan Kaz Dağı'nı hakkıyla tarif edebilmek kabil olamamakla beraber bu güzel yurt köşesini aşağıdan yukarıya doğru tetkik etmek daha doğrudur.

Edremitten Kaz Dağı'na çıkmak için başlıca beş yol vardır. Paşa Sultan, Zeytinli, Kızıl Keçili, Avcılar, Altınoluk, yollarıdır. Bunların içinde en yakın yol Zeytinli yolu olduğu gibi o kadarda dik değildir. Hatta bu yolda (Tomruk yolu) denilen ekseriya patika ile birleşen geniş bir yol vardır ki buradan iki tekerlek üzerinde öküzler koşarak Tomruk denilen keresteler indirilir. İşte bu yol ufak bir himmetle otomobil yolu haline girebilir. Çünkü bu yol güzergahında uçurum yok denilecek kadar azdır. Diğer yollar köylere mahsus olmakla beraber bu yol dağın başka başka manzaralarını mevkilerini sularını gösterir...

Sarı Kız'a sağ tarafta ufak bir tepecik üzerindeki yoldan çıkılır. İlk olarak körfezin çok muhteşem

Kaz Dağında Sarı Kız Efsanesi Hakkında

Gıyas Yetkin tarafından yazıldı.

güzelliği göze çarpar bu emsalsiz manzara karşısında bir an Sarı Kız filan hatırdan çıkar bütün yorgunluk hemen buracıkta unutulmuştur. Baba burnundan musluk dağlarına kadar körfez ve ova ayağınızın altındadır. Havrana giden beyaz şerit gibi yol ile Edremit son virajdan büyük servili mezarlığı ile Havranı da görürsünüz Burhaniye ve bugün dalyan olan eski tuzla ve altındaki parlak bir şerit gibi zeytinli çayı menbaı ve nihayet mavi deniz uzaktan madra ve sahildeki tepeler ve Ayvalığın önündeki adalar. Siluet halinde Midilli hatta beyaz yıldızdan bir çizgi halinde Ege Denizi'nden bir parça (Altın ova istikametinde görünür) garba doğru bakınca Baba burnunu behram taraflarını ve biraz uzakta yine abide şeklindeki nirengisi ile Kartal tepeyi Ayvacık ve Ezine ovalarından bazı parçalarla şimale doğru Bayramiç arazisinden parçalar ve siluet halinde boğaz görünür. Şark cihetine bakınca manzara daha heybetlidir. Kaz Dağı'nın şark silsilesini teşkil eden büyük dağlar birer ufak tepe gibi dekoru ikmal eder. Şimdi biraz toplanarak muhitimizi tedkike koyulalım. İlk karşılaştığınız bir taş yığını hakkında kılavuzun izahatını dinleyelim. Burası Sarı Kız'ın (Kazlarını muhafaza ettiği ağıldır) bu yığına muttasıl mustatil şeklinde muntazam çevrilmiş bir taş yığını daha vardır ki burası da Sarı Kız'ın mezarıdır. Biraz sağda da nirengi ve onun önünde (1929) yılında Edremit İdman Yurdu azaları tarafından betonla tesbit edilmiş ve bilyalı yatak üzerine oturtulmuş aksondan (yuvarlak demir) den mamul bayrak direği vardır kalın saçtan yapılan bayrak rüzgarların tesiri ile kopmuş ve parçalanmıştır. Buraya çıkış için en müsait aylar Temmuz ve Ağustos'un ilk Ob beş günüdür. Diğer zamanlar rüzgarda ve yağmur eksik değildir. Bayrak direğinin önünde bir taş yığını daha vardır. Bu yığın arasında binlerce kırmızı yuvarlak ve aynı zamanda uçan böcekler vardır. Bu zararsız hayvancıklar küçük benekli sırtları ile boyuna bu taş yığınının arasına girip çıkmaktadır. Tepe üzerinde sayısız enli ince plak halinde öbek öbek taş yığınları göze çarpıyor ve bu plak halindeki dikili taşların rüzgardan yakılacak ateşi muhafaza etmek üzere Sarı Kız töreni yapmağa gelen Türkmenler tarafından konulduğu söyleniyor.

Her sene Temmuz ve Ağustos ayları içinde Sarı Kız'da Türkmenler tarafından yapılmakta olan Sarı Kız ayini hakkında bazı kimseler Türkmenlere karşı çok çirkin iftiralarda bulunmakta iselerde bu temiz insanların Sarı Kız ayinleri çok nezihdir. Tarihte Edremit Şehri isimli kitaptaki Sarı Kız ayini bahsi bu iddiamızı isbata kafidir.

Pek çok olan Sarı Kız efsanesinin halk arasında en fazla söyleneni budur.

Güre'de sakin bir adamın tek bir kızı varmış evlenme çağına gelen bu kızı çok güzel olduğu için pek çok kimseler istemiş babası belki de yalnız kalacağından korkarak bütün taliplere menfi cevap vermiş bunlardan biri kıza bir iftirada bulunmuş müteassıp olan babası da kızını öldürmeye kalkmış fakat çok güzel olan kızını kıyamamış onu Kaz Dağının bu Sarı Kız tepesine çıkarmış yanına oniki tanede kaz vermiş ve ne yapalım ben bu kazları çok seviyorum satmaya ve kesmeye kıyamıyorum. Bunlarda köyde boyna zarar yapıyorlar. Herkes şikayete başladı. Bu kazları burada yaymaktan başka çare yok diyor ve ertesi günde bu güzel kızı dağda ben gidip odun alayım diye yalnız bırakarak köye iniyor. Kız babasının karanlık basıp da gelmediğini

Kaz Dağında Sarı Kız Efsanesi Hakkında

Gıyas Yetkin tarafından yazıldı.

görünce korkup ağlıyor ve bir taraftan da dua ediyor. Cenab-ı hak onun duasını kabul ediyor ve onu her tehlikeden koruyor. Babası kızının artık ortadan kalktığını tahmin ederek ağlaya ağlaya hacca gidiyor. Kazlar çoğalıyor kız günden güne daha fazla güzelleşiyor. Dağda fırtınada kalanlara yardım ediyor. Herkes ona hürmet ve sevgi bağlıyor. Babası hacdan dönüp kızının sağ olduğunu duyunca dağa geliyor. Kızı ile konuşuyor. Kız köylülerin hediye ettiği aletlerde gergef işlemekteymiş. Babası biraz su istiyor. Kız yanındaki boş su kabağını eline alıp oturduğu yerden konulu uzatıp körfezden kabağı dolduruyor. Babası suyun tuzlu olduğunu görünce ben içmek su istedim diyor. Kız kabağı döküp sen yalnız köy suyuna alışıksın sana Güre Çayının suyundan doldurayım diyor. Yine elini uzatıp Güre Çayından kabağı doldurup babasına uzatıyor. Babası bu hali görünce kızım ben sana kötülük ettim sen mertebeni bulmuşsun artık diyor. Kız kendisine fenalık edenlere beddua ediyor ve oracıkta ölüyor. Babası kızın vasiyeti üzerine onu bu Sarı Kız tepesine gömüyor. Kendiside Kartal Tepeye çıkıp orada ölüyor. Kartal Tepeye baba tepe denilmesinin sebebi bu imiş.